

PATHWAYS2RESILIENCE

Pathways2Resilience

Saue valla kliimakindluse kava

Sisukord

Sisukord.....	1
1. Sissejuhatus.....	2
2. Visioon ja põhimõtted.....	3
3. Kliimarisikid ja haavatavus.....	4
4. Kliimakindluse strateegilised eesmärgid.....	5
5. Saue valla kliimakindluse tegevuskava.....	8
6. Rakendamise korraldus.....	23
7. Seire ja hindamine.....	23
8. Rahastusraamistik.....	24
9. Koostöö ja innovatsioon.....	25
10. Rakendamise riskid.....	25

1. Sissejuhatus

Saue vald osales ajavahemikul september 2024 kuni veebruar 2026 Euroopa Liidu programmis Pathways2Resilience (P2R) projektiga PURCHADE (Peri-Urban Resilience and Climate Change Adaptation in Estonia), mille eesmärk on tugevdada kohalike omavalitsuste kliimamuutustega kohanemise suutlikkust ning arendada süsteemset, andmepõhist ja õiglast lähenemist kliimakindluse suurendamisele. Projekti raames koostati Saue vallale kliimakindluse strateegia, tegevuskava ja investeeringute kava, mille alusel käesolev koondkava ühendab strateegilised suunad ja rakendustegevused ühtseks tervikuks.

Saue vald on ligi 26 000 elanikuga kiiresti arenev omavalitsus Tallinna tagamaal. Valla ruumiline muster on mitmekesine: üle 70% elanikest elab linnalises Saue–Laagri piirkonnas, samas kui ülejäänud territoorium koosneb hajaasustusega maapiirkondadest ja väiksematest keskustest. Selline ruumistruktuur tähendab, et kliimamuutuste mõjud – sh ekstreemsed sademed, kuumalained, tormid ja põuaperioodid – avalduvad valla eri piirkondades erinevalt ning nõuavad diferentseeritud lahendusi.

Kliimakindlus ei ole Saue valla jaoks eraldiseisev keskkonnapoliitika valdkond, vaid osa laiemast arengustrateegiast. Valla arengukava 2025–2035 seab prioriteediks kvaliteetse ja mitmekesise elukeskkonna, kestliku ruumiloome, kliimakindla taristu, energiatõhususe ning vastupidava halduse.

Kliimamuutustega kohanemine on otseselt seotud:

- sadevee- ja veemajanduse arendamisega,
- energiatõhusate rajamise ning rekonstrueerimisega,
- kliimariskide arvestamisega ruumilises planeerimises,
- kriisivalmiduse ja teenuste toimepidevuse tagamisega,
- kogukondade ja ettevõtjate kaasamise ja teadlikkuse suurendamisega.

Käesoleva kliimakindluse kava eesmärk on koondada P2R projekti metoodika alusel koostatud strateegia ja tegevuskava põhisisu ühtsesse raamistikku, mis:

- määratleb Saue valla peamised kliimariskid ja haavatavused;
- seab kliimakindluse eesmärgid kooskõlas valla arengukavaga;
- kirjeldab prioriteetsed kohanemisteed, tegevused ja investeeringud;
- loob seire-, hindamis- ja õppimissüsteemi (MEL), mis võimaldab tegevusi regulaarselt ajakohastada.

Kava käsitleb kliimakindlust kui pidevat juhtimisprotsessi, mis on lõimitud valla arengukava, eelarvestrateegia, ruumilise planeerimise, investeeringute kavandamise ning valdkondlike arengukavadega. Samuti toetab see valla osalemist laiemates kliima- ja innovatsioonialgatuses ning rahvusvahelistes koostöövõrgustikes, võimaldades rakendada uusi tehnoloogilisi ja looduspõhiseid lahendusi.

Kliimakindel Saue vald tähendab 2035. aastaks omavalitsust, kus elukeskkond on turvaline ja tervislik, taristu töökindel, avalikud teenused toimepidevad ning kogukonnad ja ettevõtted teadlikud ja valmis kohanema muutuvate ilmastikutingimustega.

2. Visioon ja põhimõtted

Saue vald on aastaks 2035 kliimakindel, tasakaalustatud ja uuendusmeelne omavalitsus, kus turvaline elukeskkond, tugev kogukond ja mitmekesine majandus arenevad kooskõlas looduslike tingimustega. Kliimamuutustega kohanemine ei ole eraldiseisev tegevusvaldkond, vaid loomulik osa strateegilisest ja ruumilisest planeerimisest, investeeringute kavandamisest, teenuste korraldamisest ning ettevõtluskeskkonna arendamisest.

Kliimakindel Saue vald tähendab, et nii tiheasustuselad kui ka hajaasustusega piirkonnad on valmis toime tulema sagenevate äärmuslike ilmastikuoludega – üleujutuste, paduvihmade, tormide, kuumalainete ja põuaperioodidega. Valla taristu, hooned ja tehnosüsteemid on kavandatud ning uuendatud viisil, mis vähendab katkestuste ja kahjude riski. Elutähtsad teenused – haridus, sotsiaalhoolekanne, vee- ja energiavarustus, liikuvus – on toimepidevad ka kriisiolukordades.

Valla ruumiline areng toetab rohevõrgustiku sidusust, elurikkuse säilimist ning looduslike vee- ja mullasüsteemide toimimist. Sadevee lahendused, kõrghaljastus, vett läbilaskvate katendite kasutamine ja rohealad on loomulik osa avalikust ruumist ning uusarendustest. Kuumasaarte mõju vähendamine, vee ringkasutus ja energiatõhusus on integreeritud planeerimisotsustesse.

Kliimakindlus on oluline ka Saue valla majanduse seisukohalt. Ettevõtluskeskkond, sealhulgas tööstus, logistika, teenindus ja põllumajandus, peab olema valmis kohanema muutuvate kliimatingimustega. Põllumajandustootjate jaoks tähendab see paremat valmisolekut põuaperioodideks ja liigniiskuseks, mullaviljakuse hoidmist ning vee- ja energiatõhusate lahenduste kasutuselevõttu. Tööstus- ja ärialade arendamisel arvestatakse nii kliimarisikude kui ka keskkonnanõuetega, et tagada ettevõtete pikaajaline konkurentsivõime. Vald toetab innovatsiooni ja koostööd, mis aitavad ettevõtetel vähendada riske ning kasutada kliimakohanemist uute lahenduste ja teenuste arendamise võimalusena.

Saue vald väärtustab avatust uutele teadmistele ja lahendustele. Osalemine rahvusvahelistes koostöövõrgustikes ja EL kliimamissioonis annab võimaluse katsetada innovatiivseid tehnoloogiaid ja juhtimismudeleid, mis tugevdavad kohaliku tasandi võimekust. Andmepõhine juhtimine, digilahendused ja koostöö teadusasutustega toetavad teadlikke otsuseid ning investeeringute prioriseerimist.

Kliimakindluse kujundamine põhineb partnerlusel. Vallavalitsus, kogukonnad, ettevõtted, põllumajandustootjad, kolmas sektor ja riigiasutused tegutsevad ühise eesmärgi nimel. Kogukondade roll on oluline nii riskiteadlikkuse suurendamisel kui ka kohalike lahenduste

elluviimisel. Samal ajal peab vald tagama, et kohanemismeetmed oleksid sotsiaalselt õiglaselt kujundatud ning ei suurendaks haavatavate rühmade koormust.

Kliimakindel Saue vald on paik, kus „linn linnast väljas“ põhimõtte laieneb kogu valla ruumile – ühendades kaasaegse, hästi toimiva taristu, tugeva majanduse ja looduslähedase elukeskkonna. Kohanemine kliimamuutustega ei ole üksnes riskide maandamine, vaid strateegiline investering valla elukvaliteeti, ettevõtluse arengusse ja kogukondade tulevikku.

3. Kliimariskid ja haavatavus

Saue vald seisab kliimamuutuste kontekstis silmitsi sagenevate ja intensiivistuvate äärmuslike ilmastikunähtustega. Peamised riskid on seotud tugevate tormide, sademete, kuumalainetega ning põuaperioodidega. Riskide mõju ei avaldu valla eri piirkondades ühtemoodi – tiheasustusaladel on esiplaanil sademevee ja kuumasaare probleemid, hajaasustuses elektrivarustuse, veevarustuse ja ligipääsetavuse küsimused.

Ekstreemsed sademed ja üleujutused

Tugevad ja lühikese ajaga langevad sademed põhjustavad tiheasustusaladel (eelkõige Saue linnas ja Laagri alevikus) tänavate ja kinnistute üleujutusi ning koormavad sadevett ärajuhtivaid süsteeme. Probleemid on seotud nii torustike läbilaskevõime, eelvoolude seisukorra kui ka sademevee lahkvoolsete süsteemide puudulikkusega. Maapiirkondades mõjutavad sademevee äravoolu kraavide ja truupide seisukord ning hoolduse regulaarsus. Üleujutused võivad kahjustada teid, elamuid ja põllumajandusmaad ning põhjustada varalist kahju nii elanikele kui ettevõtjatele.

Kuumalained ja terviseriskid

Kuumalainete sagenemine mõjutab eelkõige tiheasustusalasid, kus asfalteeritud pinnad ja tihedam hoonestus võimendavad kuumasaare efekti. Kõrged temperatuurid suurendavad terviseriske, eriti eakate, krooniliste haigustega inimeste ja väikelaste seas. Avalikes hoonetes võib ebapiisav jahutus ja ventilatsioon vähendada töö- ja õpikeskkonna kvaliteeti. Kuumalained mõjutavad ka ettevõtlust, halvendades töötingimusi ning suurendades jahutusvajadust.

Tormid ja energiavarustuse katkestused

Tugevad tormid (sh lumetormid ja jäävihm) põhjustavad rikkeid elektri- ja sidevõrkudes. Elektrikatkestused mõjutavad otseselt elutähtsate teenuste toimepidevust – veevarustust, kaugkütet, sideühendusi ning sotsiaal- ja haridusasutuste toimimist. Hajaasustuses võib elektrikatkestuste mõju olla pikem ja raskemini lahendatav. Jäävihm

kujutab ohtu liiklusohutuse seisukohast. Riskide vähendamiseks on oluline koostöö võrguettevõtjatega ning kriitiliste objektide varustamine autonoomsete lahendustega.

Põuaperioodid ja veenappus

Suvised põuaperioodid suurendavad survet veevarudele, eriti hajaasustuses, kus sõltutakse lokaalsest veevarustusest. Põud mõjutab ka põllumajandust, vähendades saagikust ning suurendades tootjate majanduslikku riski. Lisaks võib liigniiskuse ja põua vaheldumine halvendada mullaviljakust ning suurendada tootmiskulusid. Seetõttu on veemajanduse planeerimine ja vee säästlik kasutamine oluline nii elanike kui põllumajandustootjate seisukohalt.

Mõju ettevõtlusele ja majandusele

Saue valla majanduses on olulisel kohal töötlev tööstus, kaubandus, logistika ning põllumajandus. Kliimariskid võivad põhjustada tootmiskatkestusi, varakahjusid ja tarneahela häireid. Tööstus- ja ärialade arendamisel tuleb arvestada üleujutusrisiki, sademevee käitlemist ning kuumasaare leevendamist. Põllumajandustootjate jaoks on peamisteks riskideks põuaperioodid, liigniiskus ja ilmastiku äärmuslikkus, mis mõjutavad otseselt saagikust ja sissetulekut. Kliimakohanemine on seetõttu ka majandusliku konkurentsivõime küsimus.

Haavatavad rühmad

Kliimariskid mõjutavad erinevaid elanikkonnarühmi erineval määral. Suurema haavatavusega on:

- vähekindlustatud leibkonnad, kellel on piiratud ressursid kriisideks valmistumiseks;
- eakad ja krooniliste haigustega inimesed, kelle tervist ohustavad kuumalained;
- kortermajade elanikud, kes sõltuvad tsentraalsest vee- ja soojusvarustusest;
- hajaasustuse elanikud, kelle ligipääs teenustele võib katkeda;
- lastega pered, keda mõjutavad haridusasutuste sulgemised kriisiolukordades.

4. Kliimakindluse strateegilised eesmärgid

Saue valla kliimakindluse strateegilised eesmärgid lähtuvad valla arengukava prioriteetidest, P2R projekti metoodikast ning tuvastatud kliimariskidest. Eesmärgid on suunatud nii füüsilise taristu tugevdamisele, kliimakahjude ennetamisele kui ka turvalise ja konkurentsivõimelise elukeskkonna kujundamisele.

4.1 Eesmärk 1: Kliimakindel taristu

Saue valla taristu on kavandatud, rajatud ja hooldatud viisil, mis võimaldab toime tulla sagenevate äärmuslike ilmastikuoludega ning tagab elutähtsate teenuste toimepidevuse.

Fookuses on:

- ilmastikukindel ja hooldatud sadeveesüsteem (lahkvoolsete süsteemide arendamine, eelvoolude korrashoid, viibealad ja looduslähedased lahendused);
- lokaalsete üleujutuste ennetamine nii tihe- kui hajaasustuses;
- kuumalainete mõju leevendamine avalikus ruumis (haljastus, varjualad, vett läbilaskvad pinnad);
- energiasüsteemide ja sidevõrkude varustuskindluse suurendamine;
- kriitiliste objektide (haridus-, sotsiaal- ja tervishoiuasutused) töökindlus ka katkestuste korral.

Taristu arendamisel rakendatakse riskipõhist ja andmepõhist lähenemist. Planeerimis- ja investeerimisotsustes arvestatakse pikaajalisi kliimastenaariume ning hooldusvajadusi. Eesmärgi saavutamise toetab otseselt teenuste kvaliteeti, vähendab kahjusid ning loob eeldused elanike ja ettevõtete kindlustundele.

4.2 Eesmärk 2: Kliimakahjude vältimine ja ennetamine

Saue vald vähendab süsteemselt kliimamuutustest tulenevaid sotsiaal-majanduslikke riske ning ennetab varaliste ja teenusekatkestustest tulenevate kahjude tekkimist.

Fookuses on:

- kliimariiskide regulaarne hindamine ja integreerimine ruumilisse planeerimisse;
- teenuste toimepidevuse plaanide ajakohastamine;
- kriisivalmiduse tugevdamine ja kogukondade valmisoleku suurendamine;
- varustuskindluse näitajate (nt elektrikatkestuste kestus ja sagedus) parandamine;
- üleujutus- ja tormikahjude vähendamine ennetavate investeeringute kaudu.

Kliimakahjude ennetamine on ka majanduslikult põhjendatud: ennetavad investeeringud vähendavad hilisemaid taastamiskulusid, säilitavad kinnisvara väärtust ning lihtsustavad taristu haldamist. Eesmärgi raames pööratakse tähelepanu ka haavatavatele rühmadele, et kliimamuutuste mõjud ei süvendaks sotsiaalset ebavõrdsust.

4.3 Eesmärk 3: Kliimakindel elukeskkond ja majandus

Saue vald kujundab turvalise, tervisliku ja atraktiivse elu- ja ettevõtluskeskkonna, mis on kohanemisvõimeline ning konkurentsivõimeline muutuvates kliimatingimustes.

Fookuses on:

- rohevõrgustiku sidusus ja elurikkuse säilitamine;
- energiatõhusad ja tervislikud hooned;
- madalamad energiakulud ning ressursitõhusus;
- ettevõtluskeskkonna kliimakindlus, sh tööstus- ja logistikaalade riskiteadlik arendamine;
- põllumajandustootjate valmisolek põuaperioodideks ja liigniiskuseks (mullaviljakuse hoidmine, vee- ja energiatõhusad lahendused);
- innovatsiooni ja koostöö toetamine kliimakoostöö valdkonnas.

Kliimakindlus on osa Saue valla majanduslikust konkurentsivõimest. Ettevõtetele tähendab see väiksemat tootmiskatkestuste riski, paremat varade kaitset ning võimalust arendada uusi kliimatehnoloogilisi ja looduspõhiseid lahendusi. Valla roll on luua selge raamistik, toetada teadmussiiret ning siduda kohanemistegevused investeeringute, rahastusvõimaluste ja rahvusvahelise koostööga

5. Saue valla kliimakindluse tegevuskava

Saue valla kliimakindluse strateegia ja käesolev kliimakindluse tegevuskava keskenduvad eelkõige kohaliku omavalitsuse poolt mõjutatavatele valdkondadele nagu omavalitsusele kuuluvate veetaristu (eelkõige sademeveete taristu) korrashoid ja arendamine, hoonete ja taristu ehitus ning korrashoid, ruumiline planeerimine. Samuti on oluline elanikkonna turvalisuse tagamine ja päästevõimekus ohtlike ilmastikuolude esinemisel.

5.1. Lühiajaline rakenduskava

Tegevuse nimetus	Seotud kategooria	Sektor (KCS)	Asukoht	Ajastus	Eesmärk	Vastutav organisatsioon	Vastutav struktuuriüksus	Peamised moodsused	Peavoolu lähenemisviis
Saue linna Rauna tn piirkonna lahkvoolse sademeveesüsteemi väljaehitamine	Kohanemine	Vesi	linnaline piirkond	2025-2027	Vähendada ülekoormust	KOV + AS KOVEK	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani
Saue linna eelvoolusüsteemide parendamine, tagamaks ÜVK väljaarendamise eeldused linna tagamaal	Kohanemine	Vesi	linnaline piirkond	2025-...	Üleujutuste vältimine	KOV + AS KOVEK	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani
Laagri aleviku Seljaku tänavalt sademevee kogumise projekt	Kohanemine	Vesi	linnaline piirkond	2027	Üleujutuste vältimine	KOV + AS KOVEK	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani
Kraavi rajamine ja korrastamine Turba alevikus sademevee äravoolu tagamiseks Turba aleviku idaosast	Kohanemine	Vesi	maapiirkond (Turba)	2030+	Üleujutuste vältimine	KOV + AS KOVEK	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani
Sademevee äravoolu tagamine Turba aleviku Jaama teel	Kohanemine	Vesi	maapiirkond (Turba)	2029+	Üleujutuste vältimine	KOV + AS KOVEK	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani

Tegevuse nimetus	Seotud kategooria	Sektor (KCS)	Asukoht	Ajastus	Eesmärk	Vastutav organisatsioon	Vastutav struktuuriüksus	Peamised määrdikud	Peavoolu lähenemisviis
Regulaarne sadeveesüsteemide hooldus (truupide ja kraavide korrashoid ning vajadusel süvendamine; kopratammide eemaldamine; puude ja võsa eemaldamine; sadeveetorstike läbipesu, drenaažitorustike korrashoid)	Kohanemine	Vesi	kogu valla territoorium	2026-....	vähendada üleujutusrisk ja parandada maapiirkonna vastupidavust	KOV + AS KOVEK	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani
Valla linnalise piirkonna (Saue linna, Laagri aleviku piirkond) avaliku ruumi, teede-tänavate ja parkimisalade arendustes näha detailplaneeringutes ja projekteerimistingimustes ette täiendavad nõuded sadevete ärajuhtimise lahendustele	Raamtingimused	Rohealad, vesi	linnaline piirkond	2026-....	suurendada taristu vastupidavust ilmastikutingimustele	KOV	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani
Uute tööstus-, logistika- ja äripiirkondade arendustes näha detailplaneeringutes ja projekteerimistingimustes ette täiendavad nõuded sadevete ärajuhtimise lahendustele, sadeveeringluste võtule, kuumasaarte vältimisele ning hoonete jahutusvajaduse vähendamisele	Raamtingimused	Vesi	kogu valla territoorium	2026-....	vähendada üleujutusrisk ja parandada linnakeskkonna vastupidavust	KOV	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani

Tegevuse nimetus	Seotud kategooria	Sektor (KCS)	Asukoht	Ajastus	Eesmärk	Vastutav organisatsioon	Vastutav struktuuriüksus	Peamised mõõdikud	Peavoolu lähenemisviis
Uute elamupiirkondade arendustes näha detailplaneeringutes ja projekteerimistingimustes ette täiendavad nõuded sadevete ärajuhtimise lahendustele, sadevee ringlusse võtule, kuumasaarte vältimisele ning hoonete jahutusvajaduse vähendamisele	Raamtingimused	Vesi	kogu valla territoorium	2026-....	tagada süsteemide toimivus ja vähendada üleujutuste ohtu	KOV	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani
Rohefaktori rakendamine detailplaneeringutes	Raamtingimused	Rohealad, vesi	linnaline piirkond	2026-....	suurendada taristu vastupidavust ilmastikutingimustele	KOV	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani
Saue vallale kuuluvate hoonete energiatõhusaks rekonstrueerimine ja taastuenergia lahenduste rakendamine	Kohanemine	Hooned	kogu valla territoorium	2026-2030	suurendada varustuskindlust	KOV	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani
Saue kooli olemasoleva hoone rekonstrueerimine	Kohanemine	Hooned		2027-2029	Sisekliima parandamine ja energiatõhusus		Vallavalitsus		Investeeringute plaani
Laagri uue haridusmaja I etapi ehitamine	Kohanemine	Hooned		2027-2029	Sisekliima parandamine ja energiatõhusus		Vallavalitsus		Investeeringute plaani

Tegevuse nimetus	Seotud kategooria	Sektor (KCS)	Asukoht	Ajastus	Eesmärk	Vastutav organisatsioon	Vastutav struktuuriüksus	Peamised mõõdikud	Peavoolu lähenemisviis
Turba lasteaed-põhikoolile uue lasteaiahoone ehitamine koolihoone juurdeehitusena	Kohanemine	Hooned		2027-2029	Sisekliima parandamine ja energiatõhusus		Vallavalitsus		Investeeringute plaani
Kaugküttetorustike rekonstrueerimine Turbas erasektori poolt	Kohanemine	Energia	maapiirkond Turba		Kaugküttetorustike töökindlus ja efektiivsus on tagatud	Kaugkütte ettevõtte (N.R. Energy OÜ)	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani
Olemasolevate kommunikatsioonide (elektri- ja sidevõrgud) maa alla viimise soodustamine ja aktiivne suhtlemine võrguvaldajatega	Raamtingimused	Energia ja side	kogu valla territoorium	2025+	suurendada varustuskindlust	KOV	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani
Saue valla teede ja tänavate teehoiutööd	Kohanemine	kriitiline taristu	kogu valla territoorium	2025+	taristu kliimakindluse suurendamine	KOV	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani
Saue linna tänavate teehoiutööd	Kohanemine	kriitiline taristu	Saue linn	2026 - ...	taristu kliimakindluse suurendamine	KOV	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani
Saue linna keskusala välja arendamine	Kohanemine	Kogukond, kriitiline taristu	Saue linn	2030	taristu kliimakindluse suurendamine	KOV	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani
Inimeste keskkonnateadlikkuse tõstmine, vajadusel koolituste korraldamine jms.	Raamtingimused	Kogukond	kogu valla territoorium	2025- ...	kasvatada kliima-teadlikku põlvkonda	KOV	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani

Tegevuse nimetus	Seotud kategooria	Sektor (KCS)	Asukoht	Ajastus	Eesmärk	Vastutav organisatsioon	Vastutav struktuuriüksus	Peamised mõõdikud	Peavoolu lähenemisviis
"Rohelise aia" kampaania - elanike teavitamine, kuidas kujundada vett läbilaskvat aeda, millised on põuakindlad taime- ja muruliigid	Raamtingimused	Kogukond	kogu valla territoorium	2025-...	kasvatada kliimateadlikku põlvkonda	KOV	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani
Keskkonnateadlikkust ja valla keskkonnaprobleeme, sh energiatõhusust puudutava info lülitamine valla koolide ja lasteaedade õppekavadesse. Loodushariduse päevad koolides	Raamtingimused	Kogukond	kogu valla territoorium	2026-...	suurendada elanike valmisolekut	KOV	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani
Kriisiplaanide koostamine teenuste toimepidevuse tagamiseks	Raamtingimused	Valitsemine		2025	suurendada valmisolekut eriolukordades	KOV	Vallavalitsus		Investeeringute plaani
Varude plaanide ja käitumisjuhendite koostamine teenusmajadele	Raamtingimused	Valitsemine		2025	suurendada valmisolekut eriolukordades	KOV	Vallavalitsus		Investeeringute plaani
AS-i KOVEK ja Saue Vallavarahalduse tehnilise baasi kaasajastamine teenuste toimepidevuse tagamiseks ja kriisiolukordades reageerimiseks	Raamtingimused	Energia, liikuvus, vesi	linnaline piirkond		Kriisiolukordades reageerimisvõime tagamine	AS KOVEK	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani
Saue Vallavalitsuse ja allasutuste personali teadlikkuse tõstmine ja	Raamtingimused	Valitsemine	linnaline piirkond		tugevdada institutsionaals et valmisolekut	KOV	Vallavalitsus		Investeeringute plaani

Tegevuse nimetus	Seotud kategooria	Sektor (KCS)	Asukoht	Ajastus	Eesmärk	Vastutav organisatsioon	Vastutav struktuuriüksus	Peamised mõõdikud	Peavoolu lähenemisviis
kaasamine kriiside lahendamisse									
Vahendite soetamine (suurema võimsusega generaatorid, evakuaatsioonikohtade välivoodid, joogivee mahutid)	Kohanemine	Valitsemine		2025-2027	tagada esmavajaduste katmine kriisiolukorras	KOV	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani
Tehniliste lahenduste loomine (nt andmeside, kommunikatsioon, alternatiivne küte)	Kohanemine	Valitsemine	kogu valla territoorium	2025-2027	tagada teenuste toimivus katkestuste ajal	KOV	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani
Kerksuskeskuste toimepidevuse võimestamine	Raamtingimused	Valitsemine	kogu valla territoorium	2026-2028	luua kogukondlikud tugipunktid kriisiolukordadeks	KOV / Päästeamet	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani
Allasutustega suhtlemine, nõustamine ning teenuste toimepidevuse tagamise planeerimine	Raamtingimused	Valitsemine	kogu valla territoorium	2026	tagada teenuste toimepidevus	KOV	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani
Luu korteriühistute ja külaseltside kontaktisikute võrgustik, kelle kaudu tekitada inimestes protsessis osalemise tunnetus, et elanikud on valla kriisipartnerid, mitte lihtsalt kuulajad	Raamtingimused	Kogukond	kogu valla territoorium	2026-...	tugevdada kogukondlikku valmisolekut ja elanike kaasatust	KOV	Vallavalitsus	N/A	Investeeringute plaani

Tegevuse nimetus	Seotud kategooria	Sektor (KCS)	Asukoht	Ajastus	Eesmärk	Vastutav organisatsioon	Vastutav struktuuriüksus	Peamised mõõdikud	Peavoolu lähenemisviis
Riisipere-Hingu vahelise lõigu keskpingevõrgu parendamine. Tööde raames paigaldatakse 2,1 km kaetud juhett.	Kohanemine	Energia, varustuskindlus	maapiirkond Riisipere-Hingu	2026	Keskpinge elektrivõrgu kliimakindlus on paranenud	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	N/A	Investeeringute plaani
Rummu keskpingevõrgu parendamine. Tööde raames paigaldatakse 1,7 km kaetud juhett.	Kohanemine	Energia, varustuskindlus	maapiirkond	2026	Keskpinge elektrivõrgu kliimakindlus on paranenud	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	N/A	Investeeringute plaani
Rummu-Pihla keskpingevõrgu parendamine. Tööde raames paigaldatakse 1,3 km maakaablit, 2,3 km kaetud juhett ja uuendatakse 2 alajaama.	Kohanemine	Energia, varustuskindlus	maapiirkond	2026	Keskpinge elektrivõrgu kliimakindlus on paranenud	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	N/A	Investeeringute plaani
Laitse asula ettevalmistustööd tööpinge üleviimise I etapp. Tööde raames paigaldatakse 10,5 km maakaablit, 0,5 km kaetud juhett ja uuendatakse 4 alajaama.	Kohanemine	Energia, varustuskindlus	maapiirkond	2026	Keskpinge elektrivõrgu kliimakindlus on paranenud	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	N/A	Investeeringute plaani
Keila-Tutermaa keskpingevõrgu parendamine. Tööde raames paigaldatakse 6,3 km maakaablit, 0,9 km kaetud juhett ja uuendatakse 6 alajaama.	Kohanemine	Energia, varustuskindlus	maapiirkond	2026	Keskpinge elektrivõrgu kliimakindlus on paranenud	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	N/A	Investeeringute plaani

Tegevuse nimetus	Seotud kategooria	Sektor (KCS)	Asukoht	Ajastus	Eesmärk	Vastutav organisatsioon	Vastutav struktuuriüksus	Peamised moodsused	Peavoolu lähenemisviis
Harku-Liikva keskpinge võrgu parendamine. Tööde raames paigaldatakse 0,2 km maakaablit ja 0,2 km kaetud juheteid.	Kohanemine	Energia, varustuskindlus	maapiirkond	2026	Keskpinge elektrivõrgu kliimakindlus on paranenud	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	N/A	Investeeringute plaani
Laitse-Munalaskme vahelise lõigu keskpinge võrgu parendamine. Tööde raames paigaldatakse 5,4 km kaetud juheteid.	Kohanemine	Energia, varustuskindlus	maapiirkond	2026	Keskpinge elektrivõrgu kliimakindlus on paranenud	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	N/A	Investeeringute plaani
Laitse-Munalaskme vahelise lõigu keskpinge võrgu parendamine. Tööde raames paigaldatakse 2,7 km kaetud juheteid.	Kohanemine	Energia, varustuskindlus	maapiirkond	2026	Keskpinge elektrivõrgu kliimakindlus on paranenud	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	N/A	Investeeringute plaani
Saue-Tutermaa vahelise lõigu keskpinge võrgu parendamine. Tööde raames paigaldatakse 2,2 km kaetud juheteid.	Kohanemine	Energia, varustuskindlus	maapiirkond	2026	Keskpinge elektrivõrgu kliimakindlus on paranenud	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	N/A	Investeeringute plaani
Laitse keskpinge võrgu parendamine. Tööde raames paigaldatakse 6,2 km maakaablit, 2,3 km kaetud juheteid ja uuendatakse 6 alajaama.	Kohanemine	Energia, varustuskindlus	maapiirkond	2027	Keskpinge elektrivõrgu kliimakindlus on paranenud	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	N/A	Investeeringute plaani
Keila-Jõgisoo keskpinge võrgu parendamine. Tööde raames paigaldatakse 5,9 km maakaablit ja uuendatakse 4 alajaama.	Kohanemine	Energia, varustuskindlus	maapiirkond	2027	Keskpinge elektrivõrgu kliimakindlus on paranenud	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	N/A	Investeeringute plaani

Tegevuse nimetus	Seotud kategooria	Sektor (KCS)	Asukoht	Ajastus	Eesmärk	Vastutav organisatsioon	Vastutav struktuuriüksus	Peamised moodsused	Peavoolu lähenemisviis
Haiba-Varbola keskpingevõrgu parendamine. Tööde raames paigaldatakse 3,5 km kaetud juhet.	Kohanemine	Energia, varustus-kindlus	maapiirkond	2027	Keskpinge elektrivõrgu kliimakindlus on paranenud	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	N/A	Investeeringute plaani
Daisy:(Saue) rekonstrueerimine kaitserakenduse tagamiseks	Kohanemine	Energia, varustus-kindlus	maapiirkond	2026	Madalpinge elektrivõrgu kliimakindlus on paranenud	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	N/A	Investeeringute plaani
Nissi:(Turba) rekonstrueerimine kaitserakenduse tagamiseks	Kohanemine	Energia, varustus-kindlus	maapiirkond	2026	Madalpinge elektrivõrgu kliimakindlus on paranenud	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	N/A	Investeeringute plaani
Turba-2:(Turba) rekonstrueerimine kaitserakenduse tagamiseks	Kohanemine	Energia, varustus-kindlus	maapiirkond	2026	Madalpinge elektrivõrgu kliimakindlus on paranenud	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	N/A	Investeeringute plaani
Valingu mõisa:(Turba) rekonstrueerimine kaitserakenduse tagamiseks	Kohanemine	Energia, varustus-kindlus	maapiirkond	2026	Madalpinge elektrivõrgu kliimakindlus on paranenud	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	N/A	Investeeringute plaani
Saue sovhoos:(Saue) rekonstrueerimine kaitserakenduse tagamiseks	Kohanemine	Energia, varustus-kindlus	maapiirkond	2026	Madalpinge elektrivõrgu kliimakindlus on paranenud	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	N/A	Investeeringute plaani

Tegevuse nimetus	Seotud kategooria	Sektor (KCS)	Asukoht	Ajastus	Eesmärk	Vastutav organisatsioon	Vastutav struktuuriüksus	Peamised moodsused	Peavoolu lähenemisviis
Saue sovhoos:(Saue) rekonstrueerimine kaitserakenduse tagamiseks	Kohanemine	Energia, varustus-kindlus	maapiirkond	2026	Madalpinge elektrivõrgu kliimakindlus on paranenud	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	N/A	Investeeringute plaani
Nooruse(Turba) rekonstrueerimine kaitserakenduse tagamiseks	Kohanemine	Energia, varustus-kindlus	maapiirkond	2026	Madalpinge elektrivõrgu kliimakindlus on paranenud	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	N/A	Investeeringute plaani
Valingu mõisa:(Turba) rekonstrueerimine kaitserakenduse tagamiseks	Kohanemine	Energia, varustus-kindlus	maapiirkond	2026	Madalpinge elektrivõrgu kliimakindlus on paranenud	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	N/A	Investeeringute plaani
Esku:(Turba) paljasjuhtme asendamine rippkeerdkaabliga	Kohanemine	Energia, varustus-kindlus	maapiirkond	2026	Madalpinge elektrivõrgu kliimakindlus on paranenud	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	N/A	Investeeringute plaani
Kokuta:(Turba) paljasjuhtme asendamine rippkeerdkaabliga	Kohanemine	Energia, varustus-kindlus	maapiirkond	2026	Madalpinge elektrivõrgu kliimakindlus on paranenud	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	N/A	Investeeringute plaani
(Turba) paljasjuhtme asendamine rippkeerdkaabliga	Kohanemine	Energia, varustus-kindlus	maapiirkond	2026	Madalpinge elektrivõrgu kliimakindlus on paranenud	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	N/A	Investeeringute plaani

Tegevuse nimetus	Seotud kategooria	Sektor (KCS)	Asukoht	Ajastus	Eesmärk	Vastutav organisatsioon	Vastutav struktuuriüksus	Peamised moodsused	Peavoolu lähenemisviis
(Nõmme) rekonstrueerimine kaitserakenduse tagamiseks	Kohanemine	Energia, varustuskindlus	maapiirkond	2026	Madalpinge elektrivõrgu kliimakindlus on paranenud	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	Elektrilevi OÜ (jaotusvõrgu ettevõtte)	N/A	Investeeringute plaani

5.2 Keskmise ja pikaajalise ajahorisondiga rakenduskava ja projektide nimekiri

Vastavalt Eesti Vabariigis kehtivatele õigusaktidele ja sellest tulenevale praktikale peavad omavalitsused koostama eelarvestrateegiad vähemalt neljaks aastaks. Seetõttu toimub omavalitsuste finantsplaneerimine 4-5 aastase perspektiiviga. Samuti näeb Riigiteede teehoiukava ette investeeringud kuni 4 aastaks. Taristuomanike (eelkõige erasektori), investeeringuplaanid koos prognoositavate maksumustega koostatakse 2-3 aastaks. Saue valla eelarvestrateegia on koostatud aastani 2033 ja sellest tulenevalt on 5+ aastat (2030+) tegevused kavandatud osaliselt tegevustena ilma konkreetse maksumuse ja ka konkreetse elluviimise ajata.

#	Tegevus	Kogumaksumus (€)	Tegevuse tüüp	Väljatöötamise staadium	Eeldatav eelarveperiood	Tuluallikad	Majanduslik kasu	Finantstulu tüüp ja tase? (Turuhind, alla turuhinna, ei kohaldu)	Kooskõla EUSF taksonoomiaga	Rahastamismudel
1	Sademevete arengukava investeeringud	150 000	Kohanemisinvesteeringud	Kavandamisel	2031-2033	Ei	Tagab funktsionaalsuse	Turuhind	Jah	KOV eelarve + toetused
2	Saue vallale kuuluvate hoonete energiatõhusaks rekonstrueerimine ja taastuenergia	300 000	Kohanemisinvesteering	Kavandamisel	2031-2033	Ei	vähendab energiakulusid	Turuhind	Jah	KOV eelarve + toetused

#	Tegevus	Kogumaksumus (€)	Tegevuse tüüp	Väljatöötamise staadium	Eeldatav eelarveperiood	Tuluallikad	Majanduslik kasu	Finantstulu tüüp ja tase? (Turuhind, alla turuhinna, ei kohaldu)	Kooskõla EUSF taksonoomiaga	Rahastamismudel
	lahenduste rakendamine									
3	Kaasiku kasvupiirkonna uue lasteaia rajamine	3 000 000	Kohanemis-investeering	Kavandamisel	2031-2033	Ei			Jah	KOV eelarve +toetused
4	Saue linna tänavate teehoiutööd	1 375 000	Kohanemis-investeeringud	Kavandamisel	2031-2033	Ei	Soodustab investeeringuid ja arendab kliimakindlat ärikeskkond	Turuhind	Jah	KOV eelarve + arendajad+toetused
5	Saue linna keskusala välja arendamine	290 000	Kohanemis-investeering	Kavandamisel	2031-2033	Ei	parandab elukeskkonda ja suurendab piirkonna atraktiivsust	Turuhind	Jah	KOV eelarve +toetused
6	Jalutusraja ja pargiala väljaarendamine Pääsküla jõe kallastal Laagri alevikus (Laagris Lumeveski pargi rajamine)	300 000	Kohanemis-investeering	Kavandamisel	2031-2033	Ei	parandab elukeskkonda ja suurendab piirkonna atraktiivsust	Turuhind	Jah	KOV eelarve +toetused
7	Valla linnalise piirkonna (Saue linna, Laagri aleviku piirkond) avaliku ruumi, teede-tänavate ja parkimisalade arendustes näha detailplaneeringutes ja projekteerimistingimustes ette täiendavad	eelhindamisel	Kohanemishaldus	Rakendamisel	2030+	Ei	tõstab kinnisvara väärtust ja vähendab kahjusid üleujutustest	Ei kohaldu	Jah	

#	Tegevus	Kogumaksumus (€)	Tegevuse tüüp	Väljatöötamise staadium	Eeldatav eelarveperiood	Tuluallikad	Majanduslik kasu	Finantstulu tüüp ja tase? (Turuhind, alla turuhinna, ei kohaldu)	Kooskõla EUSF taksonoomiaga	Rahastamismudel
	nõuded sadevete ärajuhtimise lahendustele									
8	Uute tööstus-, logistika- ja äripiirkondade arendustes näha detailplaneeringutes ja projekteerimistingimustes ette täiendavad nõuded sadevete ärajuhtimise lahendustele	eelhindamisel	Kohanemishaldus	Rakendamisel	2030+	Ei	soodustab investeerimiskuid ja arendab kliimakindlat ärikeskkonda	Ei kohaldu	Jah	
9	Uute elamupiirkondade arendustes näha detailplaneeringutes ja projekteerimistingimustes ette täiendavad nõuded sadevete ärajuhtimise lahendustele	eelhindamisel	Kohanemishaldus	Rakendamisel	2030+	Ei	tõstab elamupiirkondade atraktiivsust	Ei kohaldu	Jah	
10	Regulaarne sadeveesüsteemide hooldus (truupide ja kraavide korrashoid ning vajadusel süvendamine; kopratammide eemaldamine; puude	eelhindamisel	Kohanemisinvesteering	Rakendamisel	2025-...	Ei	vähendab taristu remondikulusid ja hoiab süsteeme toimivana	Turuhind	Jah	KOV eelarve + toetused

#	Tegevus	Kogumaksumus (€)	Tegevuse tüüp	Väljatöötamise staadium	Eeldatav eelarveperiood	Tuluallikad	Majanduslik kasu	Finantstulu tüüp ja tase? (Turuhind, alla turuhinna, ei kohaldu)	Kooskõla EUSF taksonoomiaga	Rahastamisumdel
	ja võsa eemaldamine; sadeveetorustike läbipesu, drenaažitorustike korrashoid									
11	Inimeste keskkonnateadlikkuse tõstmise, koolituste korraldamine jms.	eelhindamisel	Kohanemishaldus	Rakendamisel	2026 -...	Ei	suurendab elanike oskusi ja loob nõudlust	Ei kohaldu	Jah	KOV eelarve + projektivahendid
12	Keskkonnateadlikkust ja valla keskkonnaprobleeme, sh energiatõhusust puudutava info lülitamine valla koolide ja lasteaedade õppekavadesse	eelhindamisel	Kohanemishaldus	Rakendamisel	2027 -...	Ei	Ei kohaldu	Ei kohaldu	Jah	KOV eelarve
13	Kriisiplaanide koostamine teenuste toimepidevuse tagamiseks	eelhindamisel	Kohanemishaldus	Rakendamisel	2028 -...	Ei	vähendab majanduskahjusid kriisiolukordades	Ei kohaldu	Jah	
14	Saue Vallavarahalduse tehnilise baasi kaasajastamine teenuste toimepidevuse tagamiseks ja kriisiolukordades reageerimiseks	eelhindamisel	Kohanemisinvesteering	Rakendamisel	2030 -...	Ei	vähendab katkestuste kulusid	Turuhind	Jah	KOV + AS KOVEK
15	Saue Vallavalitsuse ja allasutuste personali	eelhindamisel	Kohanemishaldus	Rakendamisel	2031 -...	Ei	parandab tööjõu	Ei kohaldu	Jah	KOV eelarve

#	Tegevus	Kogumaksumus (€)	Tegevuse tüüp	Väljatöötamise staadium	Eeldatav eelarveperiood	Tuluallikad	Majanduslik kasu	Finantstulu tüüp ja tase? (Turuhind, alla turuhinna, ei kohaldu)	Kooskõla EUSF taksonoomiaga	Rahastamismudel
	teadlikkuse tõstmine ja kaasamine kriiside lahendamisse						<i>valmisolekut ja vähendab majanduslikke riske</i>			
16	Vahendite soetamine (suurema võimsusega generaatorid, evakuatsioonikohtade välivoodid, joogivee mahutid)	eelhindamisel	Kohanemisinvesteering	Rakendamisel	2034 -...	Ei	tagab ettevõtluse ja teenuste jätkumise kriisi ajal	Turuhind	Jah	KOV eelarve
17	Tehniliste lahenduste loomine (nt andmeside, kommunikatsioon, alternatiivne küte)	eelhindamisel	Kohanemisinvesteering	Rakendamisel	2035 -...	Ei	suurendab ettevõtluse vastupidavust ja vähendab kahjusid	Turuhind	Jah	
18	Kerksuskeskuste toimepidevuse võimestamine	eelhindamisel	Kohanemishaldus	Rakendamisel	2037 -...	Ei	toetab kohaliku majandust kriisiolukordades ja loob kogukondlikke tugipunkte	Ei kohaldu	Jah	KOV eelarve+ Päästeameti toetused
19	Allasutustega suhtlemine, nõustamine ning teenuste toimepidevuse tagamise planeerimine	eelhindamisel	Kohanemishaldus	Rakendamisel	2038 -...	Ei	vähendab katkestuste kulusid	Ei kohaldu	Jah	

6. Rakendamise korraldus

Saue valla kliimakindluse kava rakendamine toimub olemasolevate juhtimis- ja planeerimisprotsesside kaudu ning ei loo eraldiseisvat paralleelset süsteemi. Kava elluviimine on lõimitud valla arengukava, eelarvestrateegia, investeeringute kavandamise, ruumilise planeerimise ning valdkondlike arengudokumentidega.

Kava rakendamist koordineerib Saue Vallavalitsus. Rakendamine toimub valdkondadeüleises koostöös, kaasates taristu, planeerimise, hariduse, sotsiaalvaldkonna, majanduse ja kriisivalmiduse eest vastutavaid struktuuriüksusi.

Oluline roll on ka partneritel:

- veemajandus- ja energiavõrgu ettevõtted,
- Kliimaministeerium ja Keskkonnainvesteeringute Keskus,
- pääste- ja järelevalveasutused,
- kogukonnad, korteriühistud ja asumiseltsid,
- ettevõtted ja põllumajandustootjad.

Kliimakindluse põhimõtted arvestatakse:

- detail- ja üldplaneeringute koostamisel,
- investeeringute ettevalmistamisel,
- projekteerimistingimuste seadmisel,
- avalike hoonete rekonstrueerimisel,
- teenuste toimepidevuse plaanides.

Rakendamine toimub etapiviisiliselt, arvestades prioriteete, riskitaset ning rahastusvõimalusi.

7. Seire ja hindamine

Kliimakindluse kava rakendamist jälgitakse süsteemselt, kasutades seire-, hindamis- ja õppimise põhimõtteid (MEL-lähenemine).

Seire eesmärk on:

- hinnata, kas tegevused vähendavad tuvastatud kliimariske,
- jälgida investeeringute tulemuslikkust,
- hinnata teenuste toimepidevust ja varustuskindlust,
- tuvastada vajadus tegevuste ajakohastamiseks.

Peamised seirevaldkonnad hõlmavad:

- üleujutuste ja sademeveega seotud intsidentide sagedus,
- elektrikatkestuste kestus ja sagedus (SAIDI, SAIFI),
- kriitiliste objektide toimepidevus,
- kuumalainete mõju tervisele,
- põuaperioodide mõju veevarustusele ja põllumajandusele,
- rohealade ja looduspõhiste lahenduste rakendamine.

Seiret viiakse läbi regulaarselt ning tulemusi arvestatakse eelarvestrateegia ja investeringuplaanide ajakohastamisel. Kava vaadatakse tervikuna üle vähemalt üks kord arengukava perioodi jooksul või vajaduse korral varem, kui riskipilt muutub oluliselt.

8. Rahastusraamistik

Kliimakindluse tegevuste elluviimine toimub mitmekesise rahastusmudeli ja kliimakindluse kava investeringutekava (kava Lisa 1) alusel.

Rahastuse allikad on:

- valla eelarve ja investeringuplaan,
- Euroopa Liidu fondid ja programmid,
- riiklikud toetusmeetmed,
- Keskkonnainvesteeringute Keskuse toetused,
- koostööprojektid,
- erasektori investeeringud.

Kliimakindluse investeeringute kavandamisel lähtutakse põhimõttest, et ennetavad meetmed on pikaajaliselt kulutõhusamad kui hilisem kahjude likvideerimine. Rahastusotsuste tegemisel arvestatakse riskitaset, sotsiaalset mõju, majanduslikku tasuvust ning piirkondlikku õiglust.

Ettevõtlus- ja põllumajandussektoris soodustatakse:

- vee- ja energiatõhusaid lahendusi,
- kliimariske arvestavat tootmis- ja arendusplaneerimist,
- innovatsiooniprojekte ja pilootlahendusi.

Kava toimib ka alusdokumendina Euroopa Liidu kliima- ja kohanemistoetuste taotlemisel.

9. Koostöö ja innovatsioon

Kliimakindluse suurendamine eeldab laiapõhjalist koostööd ja uute lahenduste katsetamist.

Saue vald:

- osaleb rahvusvahelistes koostöövõrgustikes ja EL kliimamissioonis,
- teeb koostööd teadusasutustega andmepõhise juhtimise arendamiseks,
- katsetab looduspõhiseid ja tehnoloogilisi lahendusi (nt sademevee nutikad süsteemid, digiseire, energiatõhuslahendused),
- toetab ettevõtete ja põllumajandustootjate valmisolekut kohanemiseks.

10. Rakendamise riskid

Kliimakindluse kava rakendamist võivad mõjutada järgmised riskid:

- ebapiisav või ebastabiilne rahastus;
- kliimastenaariumite muutumine ja riskide alahindamine;
- taristuoperaatorite ja partnerite erinevad prioriteedid;
- elanike või ettevõtete vähene teadlikkus;
- kiire ruumiline areng, mis suurendab riskipositsiooni.

Riskide maandamiseks:

- lõimitakse kliimakindluse põhimõtted varajases planeerimisfaasis,
- tagatakse regulaarne seire ja andmete ajakohastamine,
- arendatakse koostöövõrgustikke,
- tugevdatakse kogukondade kriisivalmidust,
- hajutatakse rahastusallikaid.